

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi raz na tydzień.

ROK III

KURYTYBA, DNIA 24 SIERPNI 1922.

Nr. 34.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal — Adres Redakcji: 155 Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Warunki prenumeraty:

W Brazylii rocznie	— — — z dołu 11\$000, z góry	10\$000
Półrocznie	— — — — —	5\$500
Kwartalnie	— — — — —	3\$000
Miesięcznie	— — — — —	1\$000
W Argentynie	— — — — —	10 pezów
W Ameryce Północnej i Kanadzie	— — — — —	3,50 dol.
W Europie	— — — — —	12\$000
Numer poszczególny	— — — — —	200 rs

Listy z Polski.

KRAKÓW, 19-go czerwca 1922 roku.
SMUTEK I PRZYGNEBIENIE
W POLSCE WSKUTEK SAMO-
WOLI NACZELNIKA PIĘSUD-
SKIEGO.

Po napisaniu mego wczorajszego listu do Was, nie mogę się uspokoić. Myślę sobie: »zbyt jest nasz pocziwy Lud w Brazylii będzie smuoił, taki list z kraju i to od swego przyjaciela przeczytawszy.« Jakże się nie smucić bowiem, jak się czyta, że ten, który okrzyknął jest największym bohaterem narodu i którego losy w zaraniu naszych dziejów na czele narodu postawiły, że on się z takimi szkodnikami Ojczyzny łączy i dla swego interesu naraża głowę narodu na tak wielkie a niebezpieczne wstrząśnienia. Czyż rozsądek nie nakazywał mu pozwolić spokojnie terazniejszemu sejmowi skończyć swoje zadanie, przeczekać te 3 czy 4 miesiące, aż naród przez wybory swą wolę bez nacisku i gwałtu objawi i wybierze sobie na Naczelnika państwa kogo zechce. Jeżeli komu, to właśnie jemu nie wypada w tym kierunku używać gwałtu.

Smutno to bardzo, że tego ten nasz Naczelnik zrozumieć nie może! Ale przecież sam się nazywał »wściekłym ryzykantem.«

OPATRZNOŚĆ BOŻA KIERUJE
POLSKĄ.

Aby jednak Was pocieszyć zabrałem się zaraz do drugiego listu. W nim zaś chciałem Wam wskazać na rzeczy, które w tym smutku są nam nie małą pociechą.

Najpierw pocieszającym jest to, że ten nasz sejm, choć jak bardzo na partje rozbity, jednak w chwili niebezpieczeństwa umie się dostatecznie zjednoczyć i skupić, aby stanąć przeciw niebezpiecznym dla Ojczyzny zamachom.

Ze zaś ta nasza Ojczyzna tyle jeszcze przeżywa niebezpieczeństw z zewnątrz na nią bijących kryjących się wewnątrz, to nic dziwnego. Wszakże w całym świecie jeszcze się nie uspokoiły straszne fale poakrutnej burzy i przewrotach. Wszystkie zaś najtrudniejsze fale kierują na Polskę te potęgi, ciemne, które się Polski boją. To dla niej jest poniekąd i dobrem świadectwem. Ufnosć też w nas budzi to, że ta Polska jednak jak okręt potężny, a mądra

reka sterowany, fale potężne pruje i do celu swego się zbliża. A tą reka, co naszym okrętem kieruje, to takie to widoczne, że jest sama wszechpotężna Opatrzność.

A więc jest się czem pocieszać i ufać.

RADOŚĆ W POLSCE Z OBEJ-
MOWANIA GÓRNEGO ŚLĄSKA.

Drugie źródło pociechy dla nas w tych dniach, to obejmowanie wreszcie przez Polskę w swe posiadanie Śląska nam przyznanego.

W samo Boże Ciało, 15-go (czerwca) spełniono ostatni akt prawny w sprawie przyznania Polsce Śląska, to jest notyfikowano Polsce w imieniu mocarstw polecenie objęcia Śląska i oddano jej władzę suwerenną.

Władze nasze obejmują pojedynczo gałęzie administracji, wczoraj już odbyło się objęcie dykcji kolejowej w Katowicach, w tej chwili wkraczają tu oddziały policyjne a jutro wkroczy do Katowic wojsko polskie. Obejmowanie władz nad Śląskiem nam przyznanym odbywać się będzie częściami i potrwa jakie 2—3 tygodni. Skończyć się ma ostatecznie 10-go lipca. Uroczystości z tego powodu przygotowują się wielkie, o których zapewne »Lud« będzie miał obszerniejsze wiadomości. Lud śląski oczekuje władz i wojska polskiego z entuzjazmem. Czy bandy niemieckie, które tam szaleją bezkarnie, nie będą próbowały nam popsuć naszej radości, zaręczynie można. To też wojsko nasze idzie tam w pełnym rynsztunku wojskowym.

ZAPOWIĘDZ DOBRZYCH
URODZAJÓW.

Nie małą też pociechą tu dla nas jest widok naszych pól. Po deszczach w ostatnich czasach roślinność nasza do »reszty się rozwinęła. Łany zbóż prześliczne w całej podobno Polsce budzą jak największe nadzieje, jarzyny także się zapowiadają dobrze. I stąd więc płynnie ku nam otucha i budzi się ufnosć coraz większa.

DZIENNIKARZE WŁOŚCY
ZWIEDZAJĄ POLSKĘ.

Jak Wam pisałem kiedyś, zjeżdżają tu do nas ludzie z zagranicy, aby zobaczyć na miejscu, jak w Polsce wygląda a wskutek tego znika za granicą wiele ku nam uprzedzeń i przekonają się

ludzie, jakimi to kłamstwami są te oszczerstwa i bajki, jakie przeciwko nam szerzą żydzi i nasi wrogowie tacy jak Ukraińcy i Litwacy.

Wiele ku nam stąd uprzedzenia było i we Włoszech. Obecnie zjechali do nas dziennikarze Włoscy aby nas zobaczyć. Byli już we Wilnie w Warszawie, w Poznaniu, byli i w Krakowie, skąd dziś w nocy pojechali do Lwowa. Głośno oni wyrażają swe uznanie dla Polski i przyznają się, że wskutek owych oszczerstw krzywdząco nas osądzi.

A więc wśród utrapień, nie szczędzi nam Opatrzność pociech, które nam zwątpić nie pozwalają. Przyjacieli.

Zbrodnia Połocka.

Komunistyczno-żydowskie państwo Antychrysta, Rosja Sowiecka, zabrała się do tępienia religii w zarodku. Zamierzają do tego najnowsze zakazy udzielania chrztu dzieciom i nauczania młodzieży zasad religii. Dopiero po ukończeniu 18-go roku życia niewolnik sowiecki może poznawać prawdy wiary chrześcijańskiej i otrzymać chrzest. Przed tym terminem wystarczy mu winna socjalistyczna ewangelja nienawiści.

Cerkiew prawosławna usiłują komuniści przy pomocy popów-odstępców przeistoczyć w stowarzyszenie sowieckie i zburzyć jego organizację apostołską.

Podobne cele rząd sowiecki wysuwa już i w stosunku do Kościoła Katolickiego. Kościół ten jest obecnie uznawany w Rosji za »stowarzyszenie nielegalne« (patrz »Izwiestja« nr. 133), gdyż katolicy w państwie sowieckim nie poddali się rozporządzeniu Narkomjustu (Naczelnicy rewolucyjny komitet sprawiedliwości o rejestracji stowarzyszeń religijnych), sprzeciwiającemu się prawu kościelnemu. Rozpoczęła się więc nowa era prześladowań i procesów przeciwko księżom, oskarżonym o wszelkie możliwe »zbrodnie« przeciw państwowości komunistycznej, z pomawianiem ich o należenie do Polskiej Organizacji Wojskowej i stosowaniu wypróbowanego systemu podrzucania druków tej organizacji.

Dzieje się to z wyraźnym powołaniem artykułu VII (§ 1 i 3) Traktatu Ryskiego. Tak wygląda w Rosji i na Ukrainie »swobodne wykonywanie obowiązków religijnych« katolików narodowości polskiej.

Ostatnia zbrodnia bolszewicka w Połocku przychodzi już wszelkie granice wyuzdania. Wdrożywszy się do profanowania relikwii świętych Cerkwi

NOWY KONSUL POLSKI W KURYTYBIE

Dnia 16-go b. m. zjechał do Kurytyby nowo zamianowany Konsul polski p. Zbigniew Miszke wraz z małżonką. Dostępną parę powitała na dworcu licznie zebrana Kolonia polska.

Wśród witających widzieliśmy prezesów i delegatów towarzystw i stowarzyszeń polskich w Kurytybie.

Wsiadających z wagonu p. p. Konsul. Miszke witał pierwszy p. Dr. Mirosław Szelligowski, potem inni delegaci i przedstawiciele prasy i duchowieństwa polskiego z księdzem Janem Rzymelką na czele. Pani konsulowej Miszke w imieniu Polek kurytybskich wręczyły bukiety: pani Jadwiga Głuchowska, panny Helcia i Jadwisia Witosławskie a od urzędników konsulatu p. sekretarz Fr. Szuber.

Role gospodarzy spełniali p. p. Głuchowscy, którzy w automobilu odwiedzili znacznych gości po szczerem i serdecznem przywitaniu do Grand Hotelu.

Nowo przybyłego przedstawiciela naszej Ojczyzny, który na posterunkach konsularnych w Bernie, Genewie, Genui, a ostanio w Tryescie oddał Polsce tyle cennych usług, witamy serdecznie imieniem Redakcji »Ludu« i Czytelników naszej gazety.

Zarazem życzymy jaknajowocniejszej działalności w największem skupieniu polskiem Południowej Brazylii. Niech pamiętny rok »Centenario Brazylijskiego« w którym p. Konsul Zbigniew Miszke rozpoczął swe urzędowanie, na zawsze utkwi w pamięci Polonii Brazylijskiej jako rok błogiej, zgodnej i życzliwej współpracy, zarówno dla tych, którzy do odrodzonej Ojczyzny wracają, jakoteż dla tych, co na swym ciężkim dorobku znaleźli drugą Macierz Ojczyzną.

Ustępującego Konsula p. Kazimierza Głuchowskiego, żegnamy w tem przekonaniu, że zasobny w doświadczenie, w przyszłości niejedną przysługę odda polskiej kolonii w Brazylii.

Nowemu Konsulowi SZCZĘŚĆ BOŻE!

RODACY!

Uczcijmy Setną rocznicę Niepodległości Brazylii! Składamy się na pomnik, który z naszej strony będzie upamiętnieniem tej wielkiej dla Brazylii chwili. Cztem dzień urodzin dla człowieka, ten dzień ogłoszenia niepodległości dla Brazylii. Swoją od tej pory zaczęła gospodarke, samostannym życiem żyć zaczęła. Te chwile uczcić musimy. Ponieważ znajdujemy się w Brazylii, w jej granicach byt sobie zabezpieczamy i pracą naszą do jej wzrostu się przyczyniamy, ten dzień setnej rocznicy upamiętnić musimy najlepiej pomnikiem! My, a później ci, którzy po nas będą dobrymi obywatelami tego kraju, ale krwi własnej nie zapomną i języka polskiego wstydyć się nie będą, a w spuściznie dla potomnych go zachowają, z dumą mówić będą: My to, myśmy ten dla Brazylii, wielki dzień upamiętnili rzucającym się w oczy pomnikiem. Nawet i ci z naszych, którzy krew swą z krwią innych narodów tu w Brazylii zmieszają, może i języka zapomną, jeżeli tylko pamięć i świadomość pochodzenia swego zachowają, nie bez dumy mówić będą: Oto dowód wdzięczności przodków naszych, oto po przodkach naszych, żeśmy potomkami narodu wielkiego, który nie ginie bez śladu, który ohłubnie zapisał się w historycznych dniach Brazylii.

Z dotychczas ogłoszonych składek widzimy, że zainteresowanie się pomnikiem jest szczerem.

W tych dniach Komitet Budowy Pomnika rozesłał listy do Ka. Proboszczów, Towarzystw i jednostek odezwy i listy, stosownie do okoliczności, by tworzyli podkomitety i zbierali składki.

Ci, którzy dadzą najmniej 5\$000, będą umieszczeni w księdze pamiątkowej, w tym celu sporządzonej. Niechaj nikogo nie brakuje w tej księdze pamiątkowej.

prawosławnej, komuniści nie działki tego świętego męża, wie- zostawili w spokoju i szczątków b. Andrzeja Boboli, spoczywających w kościele połockim. Opis tej ohydnej profanacji podała Agencja Wschodnia. Sowiety, targając się na szczer- płańską i wiarę katolicką przez

W Redakcji „Ludu“

ZŁOŻYLI NA POMNIK POLSKI NA CENTENARIO:

Edmund Saporski 20\$000
Franciszek Grabski z Affonso Penna 10\$000
Ogłoszone poprzednio 155\$000
Razem 785\$000

Paraná.

Rozbudowa sieci kolejowej w muniyupium Jacarésinho postępująco naprzód. Tow. Północno-Zachodnich Kolei Parańskich zawarło ugodę z firmą paulistańską Mesquita & Irmaos...

W Pirahy ukasł pies wściekły niejaka Maria de Jesus, która w towarzystwie brata i policjanta udała się do Kurytyby...

Do Ponta Grossy przybyli dwaj Kolarzowie z Porto Alegre, o których wyprawie kolarzów z Porto Alegre do Rio de Janeiro na Centenario donieśliśmy w poprzednim numerze...

W rzece Rio Negro przy praniu bielizny utopiła się niejaka Franciszka Pimentel.

Tutejsza włoska Kolonja zamierza podarować Paranie z okazji Centenario latawiec

Dnia 1-go października rozpoczęła się budowa nowej Kolei z Rio Negro do Caxias w stanie Rio Grande do Sul.

Rio de Janeiro.

Do Rio de Janeiro zawinął okręt portugalski „Pedro Nunes”, na pokładzie którego znajdowali się przedstawiciele Portugalji na „Centenario”...

Zasób złota w skarbie państwowym wynosił dnia 31-go lipca b. r. 86,173,624\$000 czyli 20 proc. wszelkich banknotów będących w obiegu...

Wielcy przemysłowcy niemieccy z okazji Centenario ofiarowali szkole lekarskiej w Rio de Janeiro większe ilości lekarstw niemieckich...

Podług obliczeń dokonanych w ministerjum rolnictwa w Rio de Janeiro, tegoroczny zbiór kawy ma wynosić 9,890,000 worków...

Z cyrkuśu Galanta na przedmieściu Botafogo zbiegł wielki tygrys, który nie mało wystraszył

spokojnych przechodniów ulicznych. Wiele ludzi uciekało przed nim w popłochu, kobiety wpadały w omdlenie...

Parlamentowi brazylijskiemu przedłożono projekt ustawy, według której wszystkie dzieci do 12-go roku życia muszą uczęszczać do szkół elementarnych...

Na plaui Campo dos Affonsos spadł aeroplan i roztrzaskał się na miejscu, mimo to lotnik prócz ciężkich okaleczeń wyszedł żywy.

Pará.

W Belém żyje pewnie najstarsza kobieta na świecie. Manoela Moura Cavalcanti urodziła się dnia 25 grudnia 1781 i liczy zatem 141 lat...

Bahia.

Parowiec „Comandantuba” wjechał na skały podwodne i zatonał, przyczem zginął ładunek i okręt wartości 600 kontów.

Uczony angielski Herbert Valte odkrył w Serra da Sincoria wielkie pokłady aluminium, które mają przedstawiać niezmiernie wartości.

Minas Geraes.

Z kopalni Passagem w Ouro Preto wystrano do skarbu państwowego w Rio de Janeiro siedem skrzyń złota, wartości 348,576\$900.

São Paulo.

Do sklepu jubilera Locanta włargnęli złodzieje i wykradli za 18,344\$000 rozmaitych kosztowności.

Bandyci urządzili najazd na składnie firmy Companhia Continental przy ulicy Cleveland i z żelaznej kasy skradli przeszło 70 kontów...

Santa Catharina.

Niejaki Antoni Leichold z Jaguaá czyścił rewolwer, czemu się przyglądał ojciec Leichold. Nagle broń wypaliła i kula przeszła Józefowi Leicholdowi brzuch, tak, iż wkrótce zmarł.

W Rio Serro zastręjkowały dzieci szkolne w szkole rządowej, gdyż nie chcą obecnego nauczyciela Blausego.

Okręg sądowy w Joinville został podniesiony do pierwszej klasy, przez co stanie na równi ze stolicą Stanu.

Rio Grande do Sul

W Palmeira bawił się pewien chłopiec z fuzją, która nagle wystrzeliła i zabiła 5 letnią dziewczynkę Olmira.

W Cachoeira grasuje dżuma,

która pochłonięła już wiele ofiar. Pewnego dnia zmarło 6 osób. Dotychczas zmarło już 14 osób, zaś wielu walczy z śmiercią...

Bandyci usiłowali zakraść się filiji do bruku Pelotense w Erechim; w tym celu rozsadzili część muru i kasę, lecz z powodu nie wykrytych przeszkód nie zdołali z zamiarów wykonać i zbiegli...

Ze swiata. Włochy.

PAPIEŻ PIUS XI OBDAROWANY AUTEM
RZYM. Kolo kobiet katolickich w Milanie podarowało papieżowi piękny samochód spacerowy.

CALE MIASTO SPŁONĘŁO

RZYM. Okropny pożar zniszczył do znacznego miasto Novara Sicura. Ludność rozpaczliwie walczy z ogniem.

Rosja.

Z KRAJU GŁODU I WYROKÓW ŚMIERCI.

Warszawa. W Honlu rozstrzelano kilkadziesiąt osób. Na urzędowej liście rozstrzelanych znajduje się także nazwisko Wicentego Balczewskiego...

Bolszewicy zamierzają ogłosić Odesę wolnym miastem.

Rozpoczęły się nowe wielkie prześladowania księży katolickich w Rosji.

Do Małopolski przybywa mnóstwo Wielkorosjan i Niemców z nad Wołgi.

Bolszewicy zamierzają zamknąć wszystkie kopalnie złota na Syberji, ponieważ nie mogą dostarczyć robotnikom żywności.

NOWA ZBRODNIA BOLSZEVIKÓW.

Helsingfors. Z Rosji donoszą że „Wcik” zatwierdził wyrok śmierci na duchownych, występujących przeciwko konfiskacie kosztowności cerkiewnych...

Niemcy

RZESZA ZMUSI BAWARJĘ DO POSŁUSZENSTWA.

Wiedeń. Z Berlina donoszą, że gdyby nie przyszło do załatwienia zatargu z Bawarją, to prezydent Rzeszy na podstawie ustaw konstytucyjnych...

Litwa.

ENTENIA UZNAJE LITWE DE IURE.

Gdańsk. Dzienniki tutejsze donoszą z Kowna, że posłowi litewskiemu w Paryżu doręczono notę, podpisaną przez mo-

carstwa ententy, a zawierająca uznanie Litwy de iure. Nota przewiduje zobowiązanie się rządu litewskiego do uznania postanowień traktatu wersalskiego...

WICHRZENIA LITEWSKIE.

Litwini wciąż prowokują Polskę. Nie cofają się nawet przed napadami na terytorium polskiem. Jak donosi „Gazeta Wileńska”, bandy litewskie udające ludność białoruską...

Palestyna.

MANDAT PALESTYŃSKI ZATWIERDZONY.

Londyn. Mandat angielski nad Palestyną zatwierdzony został przez Radę Ligi Narodów z zastrzeżeniem późniejszego uregulowania sprawy miejsc świętych.

PROTEST PALESTYNY PRZECIWI SYONIST TENDENCJOM.

Haifa. Delegacja muzułmańska odjechała do Mekki, w celu powiadomienia arabskich plemion pogranicznych oraz pielgrzymów o proteście Palestyny przeciwko syonistycznym tendencjom...

Ostatnie wiadomości

PRZYMUS SZKOLNY W PERNAMBUCO.

Pernambuco, 22. Rząd tutejszy przyjął ustawę, na mocy której wszystkie dzieci do lat 12 muszą uczęszczać do szkół elementarnych.

Jeżeli kto chce tanio, dobrze i prędko dać wykonać bilety wizytowe, książki rachunkowe, listy i t. p. lub pieczęcie kauczukowe...

CEZARA SCHULZA

W KURYTYBIE (Parana), UL. BARÃO DO SERRO AZUL N. 12 i 14 CENY NA WSZYSTKIE TOWARY ZNIŻONE. W niedługim czasie nadejdzie z Polski wielki wyrzut KSIĄZEK DO NABOŻENSTWA Z NOWYM KALENDARZEM I HISTORYCZNYCH...

KOLONJA Ciel QUEIROZ (Amola Faca)

Z dniem pierwszego maja, b. r. ziemia na kolonji Ciel Queiroz z herwą, jako też pod uprawę, sprzedawana będzie po poniżej podanych cenach.

Cena ziemi wraz z pomiarem

Table with 2 columns: Area (alkierów) and Price (\$). Rows include 20-40, 40-60, 60-100, 100-200.

W cenę ziemi wchodzi już pomiar terenu i mapa tak, że nabywca opłaca tylko przepis.

Zamawiający ziemię składa tytułem zadatku połowę wartości ziemi, zaś po odmierzaniu dopłaca resztę, poczem otrzymuje niezwłocznie tytuł definitywny. Przeprowadza parcelacje i udziela informacji: WŁADYSŁAW RADECKI.

Adres dla listów: Ladisław Radecki -- GUARAPUAVA -- PARANA. --- Telegraficzny Radecki --- Guarapuava.

PROTEST POLSKI W LIDZE NARODÓW.

Warszawa 22. — Rząd polski zaprotestował w Lidze Narodów przeciwko napadom ze strony band litewsko-sowieckich, które palą i mordują osady pograniczne.

W CHILI SPADŁ ŚNIEGI.

Santiago, 22. Ogromna burza nawiedziła środkową część kraju. Miasto Santiago całe jest pokryte śniegiem, który spadł ostatniej nocy w niesłychanej obfitości.

WSZYSTKICH WŁAŚCICIELI:

Wend, sklepów handlowych, wogóle w interesie własnym wszelkich kupców polskich upraszamy o łaskawe podanie nam adresu oraz rodzaju przedsiębiorstwa.

Administracja „Ludu“.

KURS PIENIĘŻNY.

Funt sterling 33,640 frank francuski 602,rs., lira 245 rs., dolar amerykański 73,515 milrejs portugalski 580 rs., pez argentyński papierowy 2\$765, złoty 6\$230, pezo urug. 6\$150, korona austriacka 010 ra., marka niemiecka 015, marek polskich 960 za 1\$000.

Santa Candida

Zaprasza się Szanownych Rodaków wraz z rodzinami na FESTE która się odbędzie w NIEDZIELĘ dnia 3-go WRZEŚNIA bieżącego roku...

ZWIĄZEK POLSKI w Kurytybie.

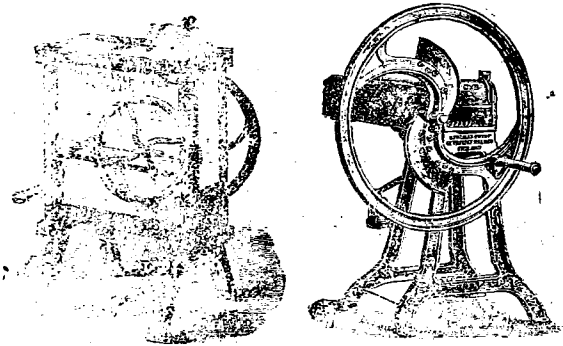
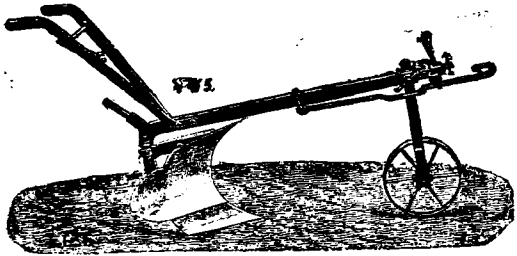
Niniejszym zapraszam Sz. członków na ZEBRANIE MIESIĘCZNE które odbędzie się dnia 3-go września r. b. o godzinie 8 i 1/2 w sali w wianym lokalu przy filii „Carlos de Carvalho 72. Upraszam również o przybycie na zebranie członków sekcji Gimnastycznej.

Sekretarz -- KAZIMERZ MITCZUK.

Plugi, Brony i Maszyny Rolnicze

NADESZEY SWIEZO W WIELKIM WYBORZE. — WY-ROBY RUDOLF SACK I INNYCH FABRYK. — TANIO DO NABYCIA W

Casa Metal
José Hauer Junior & Cia.
 44 — Rua 15 de Novembro — 44
 CURITYBA

APTEKA J. MAZUR

POD FIRMA
PHARMACIA AURORA

ULICA AQUIDABAM N. 62.

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres aptekarstwa SZYBKO, TANIO I SUMIENNIE.
 Posiada również na składzie preparaty gotowe, tak krajowe jak zagraniczne, które sprzedaje tanio dlatego ażeby sprzedać dużo W DZIEŃ LUB W NOCY.

WAŻNE UWADOMIENIE PUBLICZNOŚCI. WIELKI POŻAR SKLEPU A COLONIAL

Sklep „A COLONIAL” przeniósł się tymczasowo na Pracę Zacarias N. 13, gdzie niebawem urządzi wielką wyprzedaż wyprywatowanych towarów po wszelkich cenach.

Materje całe i uszkodzone wprost na pół darmo. Odpadki na wagę i w paczkach.

Wyzyskajcie okazję by poczynić zakupy. Niebawem korzystać!

PRACA ZACARIAS N. 13.

KOLONIZACJA.

Na nowej bardzo kwitnącej kolonii Bom Successo sprzedaje się pierwszej klasy ziemi herwalowe i bardzo urodzajne ziemi do sadzenia.

Kolonja «Bom Successo» jest węzłem łączącym drogi Florianopolis — Blumenau — Timbopetropolis — Blumenau — Itayopolis — Mafra.

Nadto są do sprzedania: Fazendy 50 alkrowe, 100 alkrowe i 200 alkrowe. Każda fazenda ma kamp. herwa mate i ziemię uprawną. — KUPUJCIE!

Bliższych informacji udziela agencja kolonizacyjna.

Germano Oertel
 Itayopolis, Estação Mafra, Sta. Catharina. 19

CASA IDEAL

CURITYBA — RUA JOSÉ BONIFACIO N. 9 — PARANA.
 W pobliżu Katedry.

Przybywając do Kurytyby nie omiezkajcie odwiedzić naszego sklepu obuwia. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie obsłużyć każdego fregęza wzdle gustu i życzenia.

Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład pończoch, gum, farb, szuwalaków i cholewek.

Zwracamy uwagę, że wszystkie nasze ceny na obuwie są o wiele niższe, niżli w poszczególnych sklepach, zależnych od fabryk.

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Piwo „CRUZEIRO”

jest najlepsze

Zawiadamiam Szanownych kolonistów że kupujemy w każdej ilości jęczmień tylko dwurzędowy

Luiz Leitner

CURITYBA — BATEL — PARANA — CAIXA POSTAL 180

Chcecie kupić tanio?

NACZYNIJA PORCELANOWE, ŻELAZNE, NARZĘDZIA ROLNICZE, FARBY, OLEJ, DROBNE RZECZY, SZKŁO DO OKIEN i t. d. — ZŁAZO W SZTABACH.

Kupujcie tylko

w CASA VERMELHA
 Rua José Bonifacio N. 15.

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

BYEY ASYSTENT KLINIK EUROPEJSKICH.

LEKARZ I OPERATOR.

KURYTYBA — RUA S. FRANCISCO N. 25.

Leczy podług najnowszych sposobów.

WYKONUJE Wszelkie operacje chirurgiczne.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte.

ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE.

Dr. Carlos Heller

Wszechstronna Klinika.

Specjalne leczenia chorób wenerycznych i pęcherza (Cystitis Gonorrhoe).

GODZINY PRZYJĘĆ:

Od 9-ej do 11-ej: w aptece Gerber — Portão.

Od 1-ej do 4-ej: Praça Tiradentes N. 57 (nad apteką «Minerva»

Niemieckie farby „BAYER”

dla użytku domowego celem farbowania wełnianych, bawełnianych i jedwabnych materiałów sprzedaje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie

„Carlos Luhm”

TRAVESSA MARUMBY N. 77 — RÓG RUA RIACHUELLO N. 52 — CURITYBA — PARANA.

CENY TARGOWE

w Kurytybie dnia 24 sierpnia 1922 roku.

NAZWA PRODUKTU	CENA ZA	MILREJSY
Zyto	worek 60 kg	10\$000
Pszonica argentyńska tutejsza	60 kg	18\$000
Owies	15 kg	2\$000
Jęczmień	60 kg	6\$000
Ryz biały	60 kg	40\$ — 50\$
Ryz czerwony	60 kg	36\$000
Kukurydza	60 kg	6\$500
Kasza tatarczana	60 kg	30\$000
Flizon	60 kg	16\$000
Fasola nowa	60 kg	12\$000
Groch	60 kg	10\$ — 16\$
Ziemniaki angielskie	50 kg	5\$000
Cebula	15 kg	3\$000
Mąka pszenna sublimna	44 kg	36\$000
„ lili	44 kg	38\$000
„ mandiokowa	40 kg	10\$000
„ żytnia	15 kg	7\$000
Otreby	30 kg	5\$000
Cukier mascavinho Rio Gr.	1 kg	\$600
„ biały rafinowany	1 kg	1\$000
„ biały mielony	1 kg	\$800
Sól	1 kg	\$350
Masło	1 kg	4\$000
Jaja	1 tuzin	\$500
Kura	1 sztuka	1\$400 — 2\$500
Stonina	1 kg	2\$000
Smalec	1 kg	2\$000
Mięso wołowe	1 kg	1\$100
„ wieprzowe	1 kg	1\$400
Chleb	1 kg	\$500
Kawa	1 kg	2\$400
Herwa mate	1 kg	\$500
Miód	1 kg	\$500
Kaszas	100 litrów	90\$000
Wino nacional	1'0	80\$000
Nafta, skrzytka		28\$000

Ceny powyższe placą kupy w Kurytybie, nabywcy, względnie wendziści pobierają zwykle wyższe.

„A VENCEDORA”

FABRYKA KARMELKÓW I CUKIERKÓW, W NAJLEPSZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH.

Malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych, mlecznych i dużo innych.

Prócz tych mam jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Upraszam Sz. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.

Franciszek Łachowski

CURITYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA

FR. DERGINT

LIGA

czyli POWSZECHNY ZWIĄZEK NARODÓW

jej zadania względem ludzkości DO NABYCIA U FRANCISZKA DO GINTA — Rua DR. PEDROZO 140 CURITYBA.

Cena z przesyłką 5\$000

Ogłaszajcie w „Ludzie”

Bardzo ważne ogłoszenie. — Nader okazja!

Mam na sprzedaż ładne gospodarstwo, dobre ogrodzone; 16 1/2 alkiera ziemi urodzajnej, w tem 3 alkiera herwalu i lasu. Piękny dom z wygodną kuchnią, stodoła i liczne zabudowania. Obszer-ny sad z sliwami, jabłoniami i pomarańczami. Położenie blisko centrum kolonii.
 Z powodu wyjazdu sprzedaje po cenie, bardzo przystępnej. Informacyi udziela: — FRANCISZEK KOTLEWSKI, MUNKOJUN RIO NEGRO. Kolonja ANTONIO OLYNTIO, MUNKOJUN RIO NEGRO.

Fabryka „CAFE BRASIL”

MARCIN SZYNDLA & S-ka.

SKLEP ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH.

Kupujemy i sprzedajemy wszystkie produkty krajowe. Wielki skład cukru, kawy, soli, wódk, naty i t. d.

Sprzedaż hurtowna i na rozdrób.

CURITYBA — PLAC TIRADENTES 19 — TELEFON 28
 Filja: Kolonja Thomas Coelho.

Silę Herkulesa

dodaje piwo z browaru

ATLANTICA przewyższające wszystkie inne.

Czytajcie „PRZYJACIELA RODZINY”!

BACZNOŚĆ!

TOWARZYSTWA SZKOLNE, SZKOŁY I CZŁONKOWIE „OŚWIATY“.

W tych dniach zostały nadesłane do NASZYCH szkół i towarzystw oraz księży i opiekunów szkół katolickich kwestionariusze szkolne z „Kultury“. Mimo tego wysoce niewłaściwego postąpienia „Kultury“ prosimy te kwestionariusze wypełnić i przesłać je wprost i tylko do „Oświaty“ na adres: Curityba. — Caixa Postal 155.

ZARZĄD „OŚWIATY“.

podrosną, do naszego także przystają Towarzystwa.

Z poważaniem

Sekretarz: MARJA RADOŃ

uczennica IV tej klasy Szkoły Polskiej w Tres Barras

(PRZYP. RED. — Zły powódźnia. Do biblioteczki zesłał Towarzystwa „Nowe Życie“ polecamy miesięcznik „Przyjaciel Rodziny“, który w postępowej nauce naszym towarzystwom będzie bardzo użyteczny.

São Paulo, dnia 26 lipca 1922.

W dniu wczorajszym po długiej chorobie zakończył życie JAKÓB MATYS w wieku lat 59, pozostawiając żonę, córkę i wnuczki.

S. p. J. J. należał do pierwszej emigracji a od lat trzydziestu zamieszkiwał w São Paulo, biorąc udział w wszystkich pracach społecznych miejscowej kolonii; był jednym z członków dawnego Tow. „Bratniej Pomocy“ a także do zgonu członkiem Tow. „Łączność i Zgoda“, w którym sprawował urząd kasjera przeszło 9 lat. Był bardzo kochany i szanowanym obywatelem.

Orszak żałobny prowadził na cmentarzu W. n. y. Ks. Teodor Kulczycki, przy rozłożeniu sztafardzie Tow. „Łączność i Zgoda“, a za nami niezliczeni rodacy, bracia i ciele zmarłego i okazała współczucie pozostałej rodzinie.

Obym ziemia lekka była. Część jego pamięci!

M. GRABOWSKI

KONSULAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W KURYTYBIE.

OKÓLNIK PRASOWY N. 23.

P. czcowna Kasa Oszczędności nadesłała tutęszemu Konsulatowi poniżej podane p. kwitowania odbioru na wypłacone w kraju pieniądze.

Pokwitowania te można odebrać osobliście w Konsulacie w godzinach urzędowych lub pocztą po nadesłaniu znaczka pocztowego za 500 rs.

- N. 180 — Jan Sobanski — Marechal Mallet.
- N. 251 — Wład. Turkiewicz — Porto Alegre.
- N. 253 — Marja Gosławska — Franca.
- N. 255 — Franciszek Karolczak — Porto Alegre.
- N. 259 — Frederico Flachs — Kurytyba
- N. 263 — Stanisław Szabowski — S. Luiz de Casca.
- N. 266 — Franciszek Młczewski — Castro.
- N. 267 — Walerja Niski — Castro.
- N. 268 — Jan Niski — C. stro.
- N. 299 — Bronisław Niski — Castro.
- N. 270 — Józef Prudlik — Castro.
- N. 271 — Marja Kus — Castro.
- N. 272 — Michał Grybka — Itayopolis.
- N. 274 — Dr. Aleks. Kochański — Morretes.
- N. 275 — Franciszek Osielewicz — Ribeirão Preto.
- N. 282 — Leon Dłuszyński — Rio Claro.
- N. 284 — Józef Kaszubowski — Kurytyba.
- N. 285 — Jan Hryhurczuk — S. José dos Pinhães.
- N. 286 — Ks. Jan Rzymek — Kurytyba.
- N. 299 — Ks. Stan. Piasecki — Kurytyba.
- N. 332 — Tadeusz Głodowski — Kurytyba.
- N. 318 — Józef Basiewicz — Marechal Mallet.
- N. 276 — Jan Za'uski — Prudentópolis.
- N. 277 i 278 — Władysław Łaun — Ponta Grossa.
- N. 281 — Marcin Wiciuk — Chachoeira.
- N. 283 — T. wo Tad. Kościuszki — Rio Claro.
- N. 288 — Joachim Staby — Rio Claro.
- N. 289 — Bernard Puchalski — Porto Alegre.
- N. 292 — Wawrzyniec Stadykowski — Cruz Machado.
- N. 293 i 294 — Tadeusz Rolek — M. Mallet.
- N. 306 — Katarzyna Nilo — Guarany.

Apteka Paranaense
Z Rua Saldanha Marinho
PRZENIOSŁA SIĘ NA
Ru 15 de Novembro 5.

T. WOTADEUSZ KOŚCIUSZKO-ŁĄCZNOŚĆ I ZGODA

urządza w niedzielę DNIA 27-go SIERNIA b. r.

ZABAWĘ TANECZNA

w lokalu własnym przy ulicy Emano Pereira. Początek o godzinie 8 giej po południu.

Czysty dochód przeznaczony na BUDOWĘ POMNIKA NA CENTENARIO.

Komitet Polskiego Kościoła św. Stanisława w Kurytybie urządza dnia 2-go września b. r. w lokalu Związku Polskiego PRZEDSTAWIENIE AMATORSKIE, Odegrane zostaną dwie jednodzielniki p. t.: „JASIEK SIEROŁA“ i „BŁAZEK OPEŁANY“.

ze śpiewami i tańcami krakowskimi. Kto raz widział sztukę pod tytułem „Błazek Opełany“, nie pozostaje czasu i grosza, by powtórnie ją zobaczyć.

Po przedstawieniu ZABAWA TANECZNA

Początek punktualnie o godzinie 8 ej wieczorem.

Czysty dochód przeznaczony na kościół św. Stanisława w Kurytybie.

O jaknajwiększym udziale uprasza KOMITET.

Podaję do wiadomości Szanownych Rodaków, że z dniem 5-go lipca b. r. otworzyłem przy ulicy São Francisco N. 56 (esquina rua Barão do Serro Azul) w Kurytybie

Gospodę Polską w której Szanowni Rodacy znajdą za umiarkowanym wynagrodzeniem wygodnie urządzone pokoje i kuchnię smaczną i zdrową. Przyjmuję stałych stołowników za umiarkowanym wynagrodzeniem.

BEZPŁATNIE KAPIEL GORĄCA I ZIMNA.

Artur Gosłowski

Rodakom przybywającym do Kurytyby polecam gorąco i serdecznie ogłoszoną **GOŚPODĘ POLSKĄ** naszego Rodaka. Miejsce bardzo dogodnie, prawie w centrum miasta, blisko kliniki Dr. M. Szęlgowskiego. Z niej łatwy przystęp do Redakcji „Ludu“, która się znajduje na ulicy będącej przedłużeniem ulicy São Francisco.

PADARIA REFORMA.

DOBRY CHLEB! Bogaty skład towarów kolonialnych i napojów. Procz uprzejmej obsługi, bezpłatna dostawa wprost do domu! Stule kupującym sprzedaje się także na krótko. Najtańsze ceny dzieł. Zamiast gotówki przyjmuje się także produkty rolnicze. — **IGNACY HABITH** Aven. Dr. Candido de Abreu N. 69 Curityba — Paraná.

Szkoła kroju i szycia!
M. SOBAŃSKIEJ.

Wyuczam panny kroju i szycia podług systemu francuskiego i angielskiego, gruntno na nauka pasowania i modelowania. Panoy z kooji mogą znaleźć całodzienne utrzymanie przy szkole.

Ulica Mar. Floriano Peixoto N 232 CUBITYBA — PARANA

Za redakcję odpowiedzialny: W. Ficinski — Curityba (Paraná)

KOLONIZACJA W CASTRO

Właściciele fazendy MARACANA sprzedają kilkadziesiąt lotów 10 alkrowych pierwszorzędnej ziemi (lasu) pod uprawę. Odległości nowej kolonii od Castro około 1 i pół mili. Cena za alkie od 200 — 300 \$000 Kaplicę na miejscu. Budynek na szkołę. Bliższych informacji udziela: Dr. SZELIGOWSKI W KURYTYBIE — Rua S. Francisco N. 25 i p. MUSIAŁOWSKI W CASTRO.

BIAŁY NAWOZ
NADSZEDŁ W TYCH DNIACH (od 15-go sierpnia) ZE S.ÃO PAULO DO SKLEPU
CASA VERMELHA
Rua Jose Bonifacio N 15
Najkorzystniejsze ceny!

BANCO NACIONAL DO COMMERCIO
ROK ZAŁOŻ. 1915 — CENTRUM W PORTO ALEGRE
Kapitał Zakładowy 25.000.000\$ — Rezerwy 16.417.280\$050
SIEDZIBA FILJI W KURYTYBIE, WE WŁASNYM GMACHU:
Rua 15 de Novembro N. 41 --- Róg ulicy Mar. Floriano.
Adres dla telegramów: „BANMERCIO“ — Caixa Postal 136

Posiada 52 filij w najgłośniejszych miastach stanu Rio Grande do Sul, 8 w stanie Santa Catharina; we Florianopolis, Joinville, Blumenau, Lages, Itajahy, Porto União, Laguna i Brusque.

5 w stanie PARANÁ: W KURYTYBIE, Ponta Grossa, Rio Negro, Paranáguá i Guarapuava.

2 w stanie Matto Grosso: w Corumbá i Campo Grande.

Pracuje za pomocą rozległej sieci korespondentów w kraju i zagranicą. Potrafa weksle i ceki w walucie krajowej i zagranicznej.

Udziały pożyczek, skupuje i sprzedaje waluty.

Przekazuje do najgłośniejszych miejscowości Euro y, Ameryki Północnej i Południowej, Azji, Afryki i Oceanji.

Wystawia nakazy płatnicze listownie, czekami lub telegraficznie do wszelkich miejscowości w kraju i zagranicą.

Zajmuje się ściąganiem d'ugów handlowych.

Przyjmuje wkładki na rachunek bieżący (conta-corrente), za wypowiedzeniem i na stały termin, płacąc korzystne procenty.

Utrzymuje osobny oddział wkładów ludowych, uznany przez Rząd Federalny, dla drobnego przemysłu, przyjmując wkładki od 25\$000 do wysokości 5000000, wypłacając zaś do wysokości 100000 tygodniowo bez poprzedniego wypowiedzenia.

Przyjmuje kosztowności, walory, police i t. p. celem przechowania, na co przeznaczony jest obszerny i mocny dom pewny.

Zajmuje się ściąganiem rachunków i zaległości z urzędów skarbowych, federalnych, stanowych i municypalnych; zakładów, fabryk, handlow. i t. p.

AO LOUVRE
NAJWIĘKSZY I NAJLEPSZY DOM MÓD I KONFENKCIJ
Curityba — Joinville
Bardzo ważne ogłoszenie!

Poza wszystkimi materjałami i modnym delikatnym płótnem mamy zawsze kompletny i delikatny wybór towarów służących do ogólnego użytku, które sprzedajemy po BARDZO UMIARKOWANEJ CENIE dla wszystkich freregów.

ZEFIR w paski kolorowe, trwałe, metr \$800, 1\$000, 1\$200; ZEFIR ŁEADKI popielaty, niebieski, kremowy m. 1\$200	BRIM ciemny w paski metr \$300, 1\$200 1\$500; Brim nakropiony metr 1\$200, 1\$300; Brim kremowy metr 1\$500.	ALGODÃO w sztukach 10 metrów 9\$000, 11\$000 i 13\$000; podwójne: szerokości 160 centymetrów metr 2\$800, 3\$200 i 3\$600.
PEUCIENKA najlepsze w kratki metr 1\$400; podwójne, metr 1\$800 w paski białe i czarne metr 1\$600; w kratki czarne i białe metr 1\$600.	CHITA w kolorach jasnych metr \$800, w barwach ciemno-typów niebieskich metr 1\$000; czarna i biała metr 1\$200.	KAZMIR 140 cent. szerokości wełna czysta metr 6\$400; niebieski i czarny 140 cent. szerokości, wełna czysta, metr 11\$000.
POLPEŁTNO na obrusy: serwety białe 140 cent. szerokości, metr 3\$800; 160 cent. szerokości, metr 6\$800; kolorowe 140 cent. szerokości, metr 3\$800; 160 cent. szerokości, metr 6\$800	ETAMINE na firanki metr 1\$800, 2\$400 i 2\$600. Kapy białe i kolorowe 9\$400, 9\$000 i 22\$000.	

CENY STAŁE I ZA GOTÓWKĘ.

Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza. Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza. Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza.

Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza. Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza. Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza.

Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza. Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza. Wzrost frontu koczowniczego powoli odwraca się w kierunku przeciwnym do kierunku, w którym się porusza.

SIEROTY.

POWIEŚĆ Z NIEDAWNYCH CZASÓW

68 — Kto wielki błąd popełnił w życiu, ten musi na zawsze pożegnać się z szczęściem. Daremnie usiłuje zapomnieć o przeszłości; nic mu już nie przywróci straconego spokoju.

Stefan Wilkuś żył jeszcze trzy miesiące, a przez cały ten czas Helena otaczała go najczulszą troską i opieką. Umarł w Jesieni, gdy liście zaczęły opadać z drzew, a świąt cały powiók się barwą smutku. Rano w dzień śmierci, siedziw kapłan przyniósł mu wiatykę, uboga chata pełną była jeszcze woni ostatnich róz, gdy o zachodzie słońca Stefan wydał ostatnie tchnienie, tuląc do piersi dłoń żony.

— Dziękuję ci za to szczęście, któreś mi przyniósł — szepnął gasnącym głosem. Bądź szczęśliwą, niech Bóg czuwa nad tobą! Do widzenia.. w niebie

Pożegnał starą matkę, ucałował syna i ze wzrokiem utkwionym w Zbawiciela rozpiętego na krzyżu, zasnął spokojnie, aby się już więcej nie przebudził.

Pochowano go na cmentarzu nad morzem. Siaraniem żony w niesioniu mu grobowiec granitowy, pod którym żona, syn i matka składają kwiaty oblane łzami. Modliwa nie schodzi z ust ich. Wieczorem sędziwa matka obraca kołowrotem przedząc dla biednych; zatrzymuje się niekiedy i mówi do siebie:

— O mój Stefanie! Kiedyś pojąłeś się z tobą, w tem niebie, gdzie czekałeś na mnie.

Staruska nie mogła gorącym prośbom synowej, która chciała ją wziąć z sobą i otoczył najczulszą opieką; staruska nie chciała nawet opuścić cha-

tr, sni zmienić życie na wygodniejszą. Pozostają na straży grobu syna; wraz z wnukiem odwiedza ją często i przemieszkują w chałcie przez wiosnę i lato; a kiedy dla wychowania dziecka wróciła do wili Muz, pojechała staruszką ciągną, serdeczną korespondencją.

Helena donosiła o wnuku, który z pomocą sławnych lekarzy odzyskał zupełnie słuch; kalectwo, którem był dotknięty w pierwszych latach swego dzieciństwa, znikło bez śladu; a każdym rokiem więcej przypomina ojca. Te listy i wspomnienie o młodej, pięknej kobiecie, która jak amół z nieba zstąpiła w ubogie progi, aby przynieść ostatnią pociechę jej synowi, są jedynymi rozkoszami staruski.

A Helena tak wierną pozostała umiłowanemu Stefanowi, że syna wychowuje na Polaka i niezwykłe to widok, gdy w stolicy Aten idzie ulicą sławna rzeźbiarka, rodem francuska, i rozmawia z synkiem jeźwikiem polskim, którego się z miłości dla męża nauczyła.

Chłopiec mówi także po francusku, ale matka uczy go kochać najwierniej polski, jako język ojca. Gdy ktoś Karola zapyta, czem jest, odpowiada śmiało:

— Jestem Polakiem!

Jeśli to powie w obecności babci staruski, wtedy ta rozrzewana przyciska go do serca, jak kiedyś przed laty przyciskała jego ojca i szepce:

— Bądź Polakiem, ale bądź dobrym i szlachetnym Polakiem. Kochaj swój naród, lecz kochaj też Boga i córkę. Skoro wszyscy Polacy Boga wiernie będą służyli, wtedy Bóg ułuje się nad naszym narodem i spuści nań pociechę tym większą, im większym jest obecne utraconie tego narodu, który zaiste sierotą między narodami nazywać można. I do nas przyjdzie, jak mówi przysłowie, Pan Jezus z chwałą i rozweseli serca sierót.

A Karolek patrzy swojemi wielkimi oczami na matkę, to na babkę, to na siostrę, do nich błogo i powtarza z dumą:

— Chcę być takim Polakiem.

81. Józef kapłanem.

Czas mija szybko. Lata nauki Józefa dobiegły do końca. Wszystkie egzaminy posładał świetnie i uzyskał stopień doktora teologii i prawa kościelnego. Nakoniec zbliżył się moment najważniejszy dla niego; miał otrzymać święcenia kapłańskie z rąk kardynała wikarego, który szczególną opieką otaczał kolegum.

Pobożna dusza Józefa doznawała na wspomnienie tej chwili najwyższych rozkoszy z serce napełniało się nieopisaną radością. Dziękował Bogu za łaski za niezachowaną łaskę, jaką go darzył, przyjmując go na swoje służbę. Zarazem ślubował, że będzie wiernym sługą Jego aż do śmierci, gotowym ponosić przesładowanie a nawet śmierć dla Kościoła Chrystusowego.

Gdy nadszedł dzień, w którym święcen a miał otrzymać, a za chwilę miał się udać z innymi do kościoła padł jeszcze przed krzyżem i wyagnawszy ku niemu dłoń, tak z głębi duszy zawołał:

— Boże i Panie, którymś mnie stworzył i przy życiu utrzymujesz, racz mnie przyjąć w grono swoich kapłanów. Racz sprawić, abym kapłańskie obowiązki spełniał wiernie; racz umocnić ducha mego, aby się nigdy nie oddalił od tego, czego Chrystus Pan od kapłanów wymaga; racz oświecić mój rozum, abym nigdy nie zszedł na manowce światowe, lecz zawsze postępował drogami Bożemi; racz uścislić serce moje, abym zawsze tylko tego pragnął, co się Tobie, o Panie, podobają.

Oto się oddaje całą duszę i całym sercem Tobie, o miłosierny Jezu i bla-

gam i żebrzą o przyjęcie tej ofiary. Wiem, że ona wobec Twojej wszechmocy małą jest, lecz wiem również, że dobroć Twoja i najmniejszą ofiarę łaskawie przyjmujesz.

O Jezu, choć byś Twoim za życia i po śmierci!

Tu ży rzewne przerwały mu modlitwę.

Po chwili słów rzekł:

Dusza moja pragnie poświęcić się służbie Bożej; wola moja ma stałe postanowienie, aby to czynić, lecz człowiek jest ułomny.

Jeżelibym miał jako kapłan stać się Tobie, o Boże, nieposłusznym, niewiernym, jeśli tym miał zdradzić Kościół Chrystusowy i splamić godność kapłańską, natenczas lepiej mi umrzeć teraz, zanim święcenia kapłańskie otrzymał.

Tu umilkł jakoby przejęty trwożą na myśl co dopiero wypowiedziana.

— Nie moja, lecz Twoja, o Panie, wola niech się stanie!

Tak zdawszy się zupełnie na wolę Bożą udał się z innymi do kapłańskiego kościoła, gdzie przyszedł święcenia. Kardynał przyjął go i powiedział mu: święceniu do młodych kapłanów, zapalając ich do miłości i wdziękności względem Boga, że im pozwolił dołączyć się do wielkiej łaski, ale zarazem zwracając uwagę na bardzo trudne obowiązki kapłanów.

Do księży, pochodzących z diecezji w Niemczech położonych, zwrócił się najczelniej mówca ze szczególnym serdecznym słowem; napominał, aby w ucieleśnieniu, w jakim Kościół święty w tych diecezjach pozostaje, był wzorem pobożności, miłości i wytrwałości dla wiernego ludu. Pan Bóg nie opuści ich, lecz podwoi siły, jeśli oni do prośby będą. „Iście przeto — tak zakończył ksiądz kardynał swoją przemowę — i nuczajcie wszystkie narody. Głęboko chwalcie i łaskawość Bożą, przypominając o sprawiedliwo-

ści i miłosierdziu Boskiem, a niech Bóg będzie zawsze z wami!”

Józef słuchał słów tych, przejmował się niem do głębi i obiecywał w obecności ducha, że do nich się będzie stosował.

Nazajutrz miał ksiądz Józef odprawić pierwszą ofiarę mszy świętej. Gdyby nie czasy niespokojne w Niemczech, byłby ją odprawił w starym kościele Zawadzkiem, wśród swoich najbliższych, w tym samym kościele, w którym uczył się kochać Boga od najmłodszej młodości.

Na krymicye białej przysłała cała parafia. Organy zabrzmiałyby pięknie, melodiją drogiemu sercu polskich, a lud cały byłby w śpiewach.

Ach, jakżeby to było miło!

Lecz Pan Bóg rozporządził inaczej i sprawił, że pierwszą mszę świętą musiał ksiądz Józef odprawić daleko od ojczyzny, w Wicenezach, w Miesieci.

Mimo to chwila była dla młodego kapłana wzniosłą, Dusza jego doznawała prawdziwie niebiańskich rozkoszy przy ołtarzu, gdy poraz pierwszy przystąpił do najświętszej tajemnicy.

Asystowali mu przy tem dwaj nowoświęceni księża Polacy, rodem z diecezji poznańskiej, zagnani kultuarkampem, jak on, do Rzymu i oni odprawił tego samego dnia pierwsze msze święte.

Wielką radość sprawiła między nowoświęconymi księżmi wiadomość, że ksiądz kardynał wyprosił dla nich posłuchanie u Ojca świętego, Piusa IX. Wszyscy wprowadzili już widzieli Ojca świętego przy rozmaitych sposobnościach, ten i ów był nawet na posłuchaniu, lecz razem z innymi imi pielnymi. Teraz jednak miało ich być tylko kilkunastu, a przeto każdy z nich będzie mógł dostąpić szczęścia wielkiego, że stanie przed obliczonym namiestnika Chrystusowego na ziemi.

